

Kommunene i Nordland

Saksb.: Åsa Hellem
e-post: fmnoahe@fylkesmannen.no
Tlf.: 75 54 78 83
Vår ref.: 2014/7779
Deres ref.:
Vår dato: 20.02.2015
Deres dato:
Arkivkode: 112

Forventninger til kommunenes forvaltning på landbruks- og reindriftsområdet i 2015 - kommunevis fordeling av landbrukspolitiske virkemidler

1. Innledning

Landbruks- og matdepartementet (LMD) har gitt Fylkesmannen i oppdrag å følge opp nasjonal landbruks-, mat- og reindriftspolitikken regionalt og lokalt. Vi skal skape møteplasser for erfaringsutveksling og formidling av forventninger mellom Fylkesmannen, fylkeskommunen, Innovasjon Norge, kommunene og andre aktuelle regionale aktører. Dette brevet er således en del av dette oppdraget, der vi ønsker å formidle våre forventninger til kommunene. Vi tar forbehold om at ikke alle tema er dekket i dette brevet.

Fylkesmannen er kompetansesenter på landbruks- og mat- og reindriftsområdet. Videreutvikling av kommunenes rolle som landbrukspolitisk aktør og som pådriver innen landbruksrelatert klima- og miljøarbeid og nærings- og samfunnsutvikling er sentrale områder. Gjennom oppfølging, veiledning og kompetanseheving skal vi bidra til at kommunene opprettholder god forvaltningspraksis i sin myndighetsutøvelse.

Brevet bygger på Fylkesmannens embetsoppdrag for 2015 fra LMD og fullmaktsbrev 2015 – forvaltning av landbruks- og reindriftspolitiske virkemiddel fra Landbruksdirektoratet. I tillegg danner jordbruksavtalen 2014 - 2015 og reindriftsavtalen 2014 - 2015 grunnlag for innhold i brevet.

Bakgrunnsinformasjon: [Teknisk jordbruksavtale 2014 -2015](#)
[Reindriftsavtalen 2014/2015](#)
[Embetsoppdrag fra LMD](#)

2. Økt produksjon og trygg mat

Stortingsmelding nr. 9 (2011 – 2012) om Landbruks- og matpolitikken har ei målsetting om en økning i landbasert matproduksjon på 20 % i løpet av 20 år.

Fylkesmannen forventer at kommunene legger dette til grunn for sine disposisjoner når det gjelder landbruket, spesielt i forhold til arealdisposisjoner og arbeidet med utvikling av næringa.

Bakgrunnsinformasjon: [Stortingsmelding nr. 9 \(2011 – 2012\) om Landbruks- og matpolitikken](#)

3. Eiendom og bosetting

3.1 Lovforvaltning

Kommunene skal fatte vedtak i saker etter jord- og konsesjonsloven. Kommunenes myndighet fremgår av forskrift om Vedtak om overføring av myndighet til kommunen, fylkesmannen, Landbruksdirektoratet og Direktoratet for mineralforvaltning etter konsesjonsloven, jordloven og odelsloven FOR-2003-12-08-1479 og Rundskriv M-6/2003 Bestemmelser om overføring av myndighet og forskrift om saksbehandling mv. i kommunen etter konsesjonsloven, jordloven, odelsloven og skogbruksloven. Vær oppmerksom på at rundskrivet ikke er oppdatert i forhold til at oppgavene til fylkeslandbruksstyret ble overført til Fylkesmannen fra 01.01.2010.

Bakgrunnsinformasjon: [Vedtak om overføring av myndighet til kommunen, fylkesmannen, Landbruksdirektoratet og Direktoratet for mineralforvaltning etter konsesjonsloven, jordlova og odelsloven Rundskriv M-6/2003.](#)

3.2 Driveplikt

Grunneiere har en varig plikt til å holde dyrka mark i drift, enten ved sjølstendig drift, eller ved utleie på minimum 10 år med skriftlig avtale.

Det er kommunens ansvar å følge opp at driveplikten blir overholdt. Fylkesmannen forventer at kommunen følger opp og kontrollerer at leiejord har minst 10 års avtale. Flere kommuner har gått foran og vist hvordan dette arbeidet kan gjøres.

Bakgrunnsinformasjon: [Eksempel fra Leirfjord kommune](#)

3.3 Gårdskart

Kommunene må sette fokus på ajourhold og kvalitetssikring av AR-5, og landbruksregisteropplysninger. Fylkesmannen vil, i samarbeid med Norsk Institutt for skog og landskap, tilby relevante kurs i ajourhold av AR-5. Det forventes at de kommuner som har behov for oppdatering benytter seg av de kurs som tilbys.

4. Forvaltning av innteksts- og velferdspolitiske tiltak

4.1 Elektroniske søknader

Kommunene skal bidra til at andelen foretak som søker elektronisk via Altinn øker. Elektroniske søknader bidrar til raskere og sikrere saksbehandling. Skulle kommunen likevel motta papirsøknader, må disse registreres fortløpende inn i saksbehandlersystemene for de enkelte ordningene. Husk at papirsøknader også skal journalføres i kommunens arkivsystem.

4.2 Tilganger til fagsystemene

Trygghet i fagsystemene er viktig. Vi ber derfor kommunene om å melde fra til oss fortløpende om brukertilganger som skal slettes. Både sletting og oppretting av nye brukertilganger skal skje skriftlig med e-post til Andreas Sletten fmnoasl@fylkesmannen.no med kopi til Gunnar Nygaard fmnogny@fylkesmannen.no.

4.3 Produksjonstilskudd og tilskudd til avløsning

Ny forskrift for produksjonstilskudd i jordbruket og tilskudd til avløsning til ferie og fritid i verksatt 1. januar 2015.

Rundskriv for produksjonstilskudd i jordbruket og tilskudd til ferie og fritid oppdateres i forkant av hver søknadsomgang. Kommunene må være oppmerksom på dette, og sørge for at en i saksbehandlingen støtter seg på riktig forskrift og rundskriv for den aktuelle søknadsomgangen.

Spesielt for søknadsomgangen januar 2015 er at LMD har vedtatt Forskrift om tidsbegrenset bortfall av konsekvenser som følge av driftsfellesskap i jordbruket er det utsatt dato for gjennomføring av stedlighetskontroll.

Fortsatt er det relativt mange søknader som kommer til manuell behandling på grunn av at foretak leverer mangelfulle søknader eller at feil ikke fanges av den kommunale saksbehandlingen. Det er viktig at kommunene følger saksgangen som er beskrevet i rundskriv for aktuell søknadsomgang og at alle frister overholdes.

Bakgrunnsinformasjon: [Om produksjonstilskudd og avløsning til ferie og fritid Forskrift om tidsbegrenset bortfall av konsekvenser som følge av driftsfellesskap i jordbruket](#)

4.4 Erstatningsordningene i landbruket – skader grunnet klima

Landbruksdirektoratet har som mål å oppnå raskere utbetalinger, bedre prognoser og å publisere statistikk på et tidligere tidspunkt. Derfor ber vi om at søknader som kommer til kommunen på papir legges inn i saksbehandlersystemet ELF uten opphold. Fylkesmannen forventer at kommunene gir sin uttalelse til søknadene, og oversender dem til oss så raskt som mulig.

Bakgrunnsinformasjon: [Om klimabetingede skader](#)

4.5 Tidligpensjon for jordbrukere

Tidligpensjon kan kombineres med annen inntekt eller med uttak av folketrygd fra fylte 62 år. Dette kan lette generasjonsovergangen for de som har hatt hoveddelen av sine inntekter fra jordbruk/gartneri og skogbruk. Det er viktig at kommunen sprer informasjon om ordningen.

Kommunen kontrollerer søknaden, med vedlegg, og gir sin uttalelse før saken oversendes Fylkesmannen. Vedtak fattes av Fylkesmannen.

Bakgrunnsinformasjon: [Forskrift om tidligpensjon for jordbrukere](#)

4.6 Sykdomsavløsning

Kommunen fatter vedtak og sender til Fylkesmannen for kontroll og utbetaling snarest mulig etter at søknaden er mottatt. Mangelfullt utfylte søknader vil bli returnert til kommunen.

Bakgrunnsinformasjon: [Ny forskrift om avløsning ved sykdom og fødsel mv.](#)

4.7 Kontroll

Kommunene har ansvar for å gjennomføre foretakskontroller i forbindelse med utbetaling av tilskudd innen jordbruk og skogbruk. Dette gjelder alle ordninger der kommunen er vedtaksmyndighet. Fylkesmannen forventer at kommunen lager et notat som vurderer de ulike ordningene med hensyn til risiko for feil, samt begrunnelse for hvorfor de skal kontrolleres i 2015.

Fylkesmannen planlegger en større kontrollaksjon overfor kommuner og foretak. Det vil bli gitt nærmere informasjon om dette når tidspunkt for aksjonen nærmer seg.

Spesielt om produksjonstilskudd: Fylkesmannen forventer at kommunen vektlegger spesielt å kontrollere foretak som mottar produksjonstilskudd. Valg av foretak til kontroll skal gjøres ved å velge foretak der det anses som størst risiko for at tilskudd utbetales på feil grunnlag. Kommunene er forpliktet til å kontrollere minst 5 % av foretakene som søker om produksjonstilskudd. Dette som del av saksbehandling av søknad om produksjonstilskudd i jordbruket. Fylkesmannen forventer at utvalg av foretak til stedlig kontroll gjøres risikobasert. Kontrollene må også kvalitetssikres, fra utvelgelse til gjennomføring og videre ved å følge opp avvik.

Bakgrunnsinformasjon: [Rundskriv fra aktuell søknadsomgang](#)
[Kommunens kontrollarbeid på Landbruksdirektoratets nettside](#)

5. Samfunnsplanlegging

5.1 Kommunal planstrategi

Innen ett år etter valget i 2015 skal kommunen ha vedtatt ny planstrategi etter plan- og bygningslovens § 10. Planstrategien skal vurdere om gjeldende kommuneplan fortsatt skal være gyldig eller revideres, samt hvilke andre planer som skal rulleres i neste fireårsperiode. Kommunen bør påbegynne dette arbeidet i 2015, blant annet med kunnskapsinnhenting dersom dette er nødvendig for å avgjøre hvilke nye planer kommunen har behov for å lage.

5.2 Kommuneplan - Samfunnsdelen

I samfunnsdelen bør reindrift og landbruk inngå i omtale av næringsutvikling i kommunen. Det kan i den sammenheng være aktuelt å gi retningslinjer for arealbruk som skal synliggjøres i arealdelen.

5.3 Kommuneplan - Arealdelen

Når kommunen reviderer kommuneplanens arealdel eller kommunedelplaner, bør det utredes hvilke arealer som skal sikres for framtidig matvareproduksjon (j.fr punkt 11 om jordvern under). Det er viktig at kommunen har en bevissthet rundt, og en strategi for, muligheter for produksjonsøkning i kommunen. Det settes fra nasjonalt hold større fokus på at kjerneområder landbruk i kommunene skal defineres, for å sikre disse arealene i et langsiktig perspektiv.

I forbindelse med kommunens arealplanlegging skal reindrift vurderes i planprosessen. Hensynet til reindriften må tillegges en slik vekt at reindriftsinteressene bevares eller fremmes gjennom planene, og ikke trues. Når kommunen vurderer inngrep i reinbeiteområdene, må også reinbeitedistriktets samlede arealkonsekvenser belyses, selv om disse ligger utenfor kommunens grenser.

Alle arealsaker som behandles i kommunen, skal sendes på høring til berørte reinbeitedistrikter og samebyer, i tillegg til Fylkesmannen. Kommunen har tidligere blitt orientert om hvem i reindriften som blir berørt i den enkelte kommune.

Bakgrunnsinformasjon: [Reindrift og hensyn i arealplanleggingen](#)
[Adresseliste til norske reinbeitedistrikt og svenske samebyer](#)

5.4 KOSTRA

Arealrapporteringen fra Nordlandskommunene er etter hvert blitt bedre. Fylkesmannen forventer at kommunene viderefører de gode rutinene på rapportering i KOSTRA fordi tallene blir vektlagt av sentrale myndigheter.

6. Skogbruk

6.1 Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)

Landbruksdirektoratet har for 2015 gitt Nordland en ramme på 3,3 mill. kroner til NMSK. I tillegg er 850 000 kroner overført fra 2014. Det innebærer at vi har kr 4 150 000 til disposisjon i år. Det blir holdt igjen 80 000 kroner til fordeling etter nærmere behov.

Minimum 10 % av tiltak som mottar tilskudd skal kontrolleres. Det vil si at det skal sjekkes om for eksempel planting og ungskogpleie er utført i henhold til søknaden. Ved utført kontroll skal dette avmerkes på anvisningen for utbetaling av tilskudd.

Fylkesmannen har lagt til grunn forskjellige faktorer for vår vurdering av fordeling av NMSK-midler for 2015.

Faktorer som er lagt til grunn:

- ✓ Kommunens tiltaksstrategi
- ✓ Kommunens oppfølging av krav om kontroll av foryngelsesplikten
- ✓ Kommunens oppfølging av resultatkontroll på NMSK-tiltak (minst 10 %)
- ✓ Begrunnelse for fastsetting av tilskuddssatser
- ✓ Innmeldte behov
- ✓ Faktisk omfang av skogbruksaktiviteter
- ✓ Engasjement for økt fokus på ungsogspleie, oppfølging og stimulering av skogeiere

Vi har sett på mulige sammenhenger mellom tilskuddsprosent og aktivitet, og ikke funnet noen klare sammenhenger. I vår tildeling har vi derfor i liten grad vektlagt kommunens tilskuddssatser, men heller sett på faktisk aktivitet. Aktiv bruk av skogfond er viktig, se pkt 6.6.

Retningslinjer for kommunens forvaltning av NMSK-midlene framkommer av vedlegg 4.

Den kommunevise fordelingen av NMSK-midlene framgår av vedlegg 1.

Bakgrunnsinformasjon: [Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket](#)
[Forskrift om berekraftig skogbruk](#)
[Fullmaktsbrev 2015](#)

6.2 Skogbruksplanlegging med miljøregistreringer

Fylkesmannen har i samråd med kommunene og skogbruksaktører i Nordland utarbeidet «Hovedplan for skogbruksplanlegging med miljøregistreringer i Nordland 2014-2030». Planen er en grov skisse for framdrift og planleggingsomfang de neste 15 år, med et konkret handlingsprogram for de nærmeste 5 år. Hovedplanen gjenspeiler fylkets strategier og ambisjonsnivå for skogbruksplanlegging. Det fremgår av planen når hvilke kommuner er prioritert kartlagt.

Bakgrunnsinformasjon: [Hovedplan for skogbruksplanlegging med miljøregistreringer i Nordland 2014-2030](#)

6.3 Foryngelseskontroll

Det har de siste åra vært stort fokus på oppfølging med foryngelse etter hogst, og det er opprettet to forskjellige kontrollordninger som skal fange opp dette. Én ordning er basert på at kommunen skal foreta kontroll i felt, og én er basert på henvendelse til skogeier:

1. Kommunen skal foreta kontrollen ute. Feltene som skal kontrolleres trekkes ut maskinelt og finnes i webskas, der resultatene skal registreres. Vi ser at de fleste kommunene følger opp dette.
2. Kommunen skal kontakte skogeier hvor det ikke er registrert planting. Hvilke skogeiere dette gjelder finner man i ØKS. Her ser vi at det er mange kommuner som ikke har gjort arbeidet som forventes.

For begge ordningene sendes det årlig ut eget skriv til kommunen som forklarer nærmere hvordan dette skal gjøres.

Kontrollene som er utført avslører store mangler. Over 40 % av feltene får karakteristikken *ikke tilfredsstillende forynget*. *Det er viktig at kommunen følger opp disse.*

6.4 Skogsveier

For 2015 har vi 9 millioner kroner til disposisjon. Saksbehandlingen er som før, det vil si at kommunen mottar søknaden for kvalitetssikring og innlegging i ØKS, og Fylkesmannen behandler søknaden.

Som tidligere år vil det bli sendt ut eget skriv om dette til kommunen, med nærmere forklaring på framgangsmåte m.m.

Vi minner om at det skal sendes kopi til Fylkesmannen av alle kommunale vedtak om byggetillatelse for landbruksveier.

6.5 Tilskudd til drift i vanskelig terreng

Det kan gis tilskudd for drift i bratt og vanskelig terreng. Det er Fylkesmannen som gjør vedtak om eventuelle tilskudd, men kommunen må ta i mot søknaden og kvalitetssikre den før den videresendes til Fylkesmannen for behandling.

Det kan gis tilskudd for

- ✓ drift med taubane
- ✓ vekslende drift
- ✓ lang terrengtransport
 - må forhåndssøkes.

Midlene til driftstilskudd tas av den samme bevilgningen som tilskudd for skogsveier. Tilskudd til skogsveier skal prioriteres foran tilskudd til skogsdrift.

Bakgrunnsinformasjon: [Regler for tilskudd til skogsdrift i vanskelig terreng](#)

6.6 Skogfond

Skogfond er en svært gunstig økonomisk ordning hvis den blir brukt aktivt. Når skogfond blir brukt til investeringer i skogen gir det skogeieren en skattefordel som tilsvarer 40-60 % i direkte tilskudd.

Skogfond kan derfor komplettere og eventuelt erstatte tilskudd ved tiltak i skogen. Det er viktig at kommunen har god kjennskap til ordningen og driver aktiv veiledning til skogeierne. Ved hogst av plantefelt med 30-40 m³ pr daa vil det for eksempel ikke være noe problem å avsette nok skogfond til å finansiere påfølgende foryngelse.

Bakgrunnsinformasjon: [Forskrift om skogfond](#)
[Skogkurs om skogfond](#)

7. Næringsutvikling innen landbruk- og bygdenæringer

7.1 Kommunenes rolle som utviklingsaktør

Kommunene er myndighet på landbruksområdet og har gjennom dette også et medansvar for å bidra til å nå målene om økt matproduksjon og økt vekst innenfor bygdenæringene. Kommunene skal være en pådriver innen landbruksbasert nærings- og samfunnsutvikling, og har en viktig rolle som førstelinjetjeneste overfor blant andre Innovasjon Norge og Fylkesmannen. Det er viktig at kommunene følger opp lokale initiativ innen landbruksbasert næringsutvikling og samtidig tar tak i rollen som pådriver. Fylkesmannen har kompetanse og erfaring innen prosess og prosjektutvikling og kan i en viss utstrekning bistå med innspill i arbeidet med næringsutvikling. Fylkesmannen er også avhengig av at kommunene bidrar med ulike typer informasjon i tilknytning til vårt arbeid på dette området.

Fylkesmannen gjennomfører et kontinuerlig utviklingsarbeid innen ulike fagområder, jf. blant annet omtale nedenfor. Det er ønskelig at kommunene bidrar til dette arbeidet i form av å informere og rekruttere bedrifter og potensielle etablerere i egen kommune, både innen det tradisjonelle landbruket og ny næringsutvikling.

7.2 Prosjekt Grønt reiseliv

Prosjektet er nå inne i sitt andre år, og mange store tiltak står klar for gjennomføring (se vedlegg 5). Hovedmål for prosjektet er å styrke og utvikle det totale reiselivsproduktet i Nordland ved å stimulere til økt utnyttelse av gårdens samla ressurser. Bakgrunnen for dette prosjektet finnes i handlingsplan for Grønt reiseliv i Nordland 2012-2015. I denne planen er det valgt ut fire strategiområder med tilhørende delmål for prosjektet: Kompetanse, innovasjon, mobilisering, profilering og markedsutvikling.

Fylkesmannen ber kommunene om å hjelpe til med å rekruttere deltagere til spesielt tre tiltak dette året; gårdsdrivordninga, studieturen til Sveits og fagdag innovasjon og bygdemoblisering, jfr. vedlegg 5.

Bakgrunnsinformasjon: [Grønt reiseliv i Nordland 2012-2015 – prosjektbeskrivelse](#)
[Handlingsplan for grønt reiseliv i Nordland](#)

7.3 Prosjekt Matopplevelser i Nordland

I dette mobiliseringsprosjektet gjennomføres det aktiviteter overfor næringsaktører som bidrar til kompetanseheving, interesse og utvikling hos aktører som allerede er etablerte med lokalmatproduksjon eller som ønsker å gå i gang med lokalmatproduksjon. Et viktig mål i prosjektet er å synliggjøre muligheter innenfor lokalmatproduksjon, som et av flere områder man kan satse på for å utnytte gårdens totale ressurser.

Også i dette prosjektet har vi behov for å nå ut med informasjon om tiltakene i prosjektet til målgruppen. Kommunalt nivå er spesielt viktig for å nå ut til de som ikke ennå er etablerte, men som ønsker å starte opp.

7.4 Inn på tunet

Inn på tunet (IPT) er tilrettelagte og kvalitetssikrede velferdstjenester på gårdsbruk. Tjenestene skal gi mestring, utvikling og trivsel. Aktiviteten i tjenestetilbudet er knyttet opp til gården, livet og arbeidet der.

Inn på tunet har tilbud om tjenester innenfor en rekke sektorer, som eldreomsorg, barnevern, skoleverket, arbeidsmarkedsetaten mm.

Inn på tunet-gårder har et kvalitetssikringssystem og er godkjent av Matmerks revisorer. Tilbudene kan utfylle og supplere eksisterende tilbud som kommunene har eller benytter seg av i dag.

Vi forventer at kommunene vurderer tilbud på Inn på tunet-gårder der det finnes, for å gi brukere i kommunen et best mulig tilbud tilpasset deres behov.

Vi ber kommunen både ivareta sin rolle som tilrettelegger for tilbydere og rollen som kjøper/etterspørter at tilbud og tjenester. Det er viktig å sørge for at andre deler av kommunens organisasjon enn landbruksforvaltningen ser dette.

Bakgrunnsinformasjon: [Nettside om Inn på tunet.](#)

7.5 Tredriverprosjektet

Fylkesmannen har i 2015 startet opp det treårige prosjektet «Økt bruk av tre i Nordland». Prosjektet skal følge opp nasjonalt ønske om å bruke mer tre for bedre klima og miljø og på sikt bidra til økt lokal verdiskaping innenfor treindustri i Nordland. Prosjektet skal mobilisere for økt trebruk i store bygg, og kommunene bes om å vurdere mer bruk av tre i sine byggeprosjekter. Fylkesmannen kan gjennom prosjektet formidle kontakt med kompetente fagmiljøer. Mer informasjon vil etterhvert finnes på våre nettsider.

8. Produksjon av miljøgoder og reduksjon av forurensning

8.1 Miljøtilskudd i jordbruket

Landbruksdirektoratet arbeider med nytt rundskriv for forvaltningsrutiner for regionale miljøtilskudd, som skal erstatte rundskriv 12/2014. I tillegg skal de oppdatere malen for miljøtilskudd-forskriftene, som tar i seg endringer etter PT-forskriften, samt krav etter e-forvaltningsforskriften. Landbruksdirektoratets plan er at dette skal være klart i løpet av februar.

Dette innebærer at også *Forskrift om miljøtilskudd til jordbruket, Nordland (FOR 2013-06-25-834)* må revideres i forkant av ny søknadsomgang, bla. fordi forskrift om miljøplan er opphevet med virkning fra 01.01.2015. Vår plan er å ha ny forskrift og nytt veiledningshefte for miljøtilskudd klar i god tid før-søknadsomgangen.

Landbruksdirektoratet vil utvikle en varslingstjeneste som skal gi både 1. og 2. gangs varsling via sms når søkere har mottatt tilskuddsbrev i Altinn.

8.2 Vannforskriften

Nordland fylkeskommune, som er vannregionmyndighet, har hatt forvaltningsplan for 2016 – 2021 ute på høring, med frist 31.12.2014. Det er viktig at planen bygger på best mulig faktagrunnlag når det gjelder tilstand og påvirkning. Videre at planlagte tiltak er basert på oppdatert kunnskap.

Landbruksdirektoratet har imidlertid erfart at data om tilstanden i vannforekomstene kan være usikre. Vi har derfor fått i oppdrag bidra til å sikre datakvaliteten i Vann-Nett og at vi er med på å forbedre innholdet i forvaltningsplanene. Kommunene er med sin lokalkunnskap viktige bidragsytere for oss i dette arbeidet.

Godkjente planer på vannområdet skal legges til grunn for bruk av miljøvirkemidlene i årene framover. Vi forventer at kommunene tar hensyn til dette i sin forvaltning av miljøvirkemidlene på landbruksområdet.

Bakgrunnsinformasjon: [Vann-Nett](#)

8.3 Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)

I jordbruksoppgjøret og den etterfølgende stortingsbehandlingen i 2014 ble det bestemt at SMIL-ordningen skulle endres. Den 16. februar 2015 vedtok Landbruks- og matdepartementet endringer i §§ 3, 6, 8 og 9, og som ble iverksatt fra samme dato.

Den viktigste endringen er at søker må være berettiget produksjonstilskudd for å kunne få tilskudd. Dette betyr at søker må tilfredsstillere grunnvilkårene i PT-forskriften. I § 3 i SMIL-forskriften slås det nå bl.a. fast at hvis et tiltak skal gjennomføres på en landbrukseieendom som søker ikke eier, må det foreligge tillatelse fra eier til gjennomføring av prosjektet eller tiltaket. Samtidig setter § 6 krav om at søknaden skal inneholde en plan hvor miljøtiltaket skal beskrives og kartfestes, og at det skal redegjøres for målene med prosjektet eller tiltaket. Siden forskrift om miljøplan ble avviklet fra 01.01.15 er krav tilsvarende miljøplan trinn 2 nå innarbeidet i SMIL-forskriftens § 3. Tilskudd til kulturminner, inkludert freda og verneverdige bygninger, er fortsatt tilskuddsberettiget.

Landbruksdirektoratet opplyser at nytt søknadsskjema og nytt rundskriv om forvaltningen av forskriften er under utarbeidelse. Fylkesmannen vil informere kommunene når nytt rundskriv og søknadsskjema er ferdig. «Gammelt» søknadsskjema skal benyttes inntil nytt foreligger.

I jordbruksoppgjøret ble SMIL - ordningen redusert med 30 millioner på landsbasis, noe som betyr at alle fylker har fått redusert tildeling i forhold til 2014. For Nordland er tildelingen redusert med 1 600 000 kroner. Samtidig er det mindre inndratte midler som overføres fra året før, slik at vi i år har 2 327 400 kroner mindre til fordeling enn i 2014. Dette fører til at alle kommuner får redusert tildeling i forhold til 2014.

Vi ser at flere kommuner har tilsagn der arbeidsfristen er gått ut, mens andre kommuner kan vise til god gjennomføringsevne for sine prosjekter. Kommuner med stort ansvar knyttet til tilsagn med utgåtte arbeidsfrister har fått redusert tildeling.

Vi forventer at kommunene trekker tilbake tilsagn der arbeidsfristene er gått ut. Kommunen kan i løpet av året disponere disse midlene til nye prosjekter. Kommunene skal prioriterer de tiltakene som gir best effekt for miljøet, og om mulig ser bruken av SMIL i sammenheng med miljøtilskudd. Kommunene må også ha en aktivitetsfremmende forvaltning av midlene, som blant annet betyr at det må være stor gjennomføringsevne i prosjekter som gis tilsagn.

Kriteriene for fordeling av SMIL-midlene mellom kommunene framkommer av Regionalt miljøprogram for jordbruket i Nordland 2013 – 2016 (RMP). Ved fordeling er det tatt hensyn til ansvar knyttet til tilsagn med utgått arbeidsfrist. Høgt ansvar medfører redusert tildeling. Med tanke på endringene som kommer i ny forskrift har vi også vurdert antall foretak som søker produksjonstilskudd ved fordelingen.

Retningslinjer for kommunenes forvaltning av SMIL-midlene framkommer av vedlegg 3. Dette vedlegget kan bli oppdatert på bakgrunn av varslet rundskriv fra Landbruksdirektoratet.

Kommunevis fordeling av SMIL-midlene framgår av vedlegg 1.

Bakgrunnsinformasjon: [Teknisk jordbruksavtale 2014 – 2015](#)
[Regionalt miljøprogram for jordbruket i Nordland 2013 - 2016](#)
[Endringsforskrift SMIL – endret 16. februar 2015](#)

8.4 Drenering

Nordland har 4 662 775 kroner til fordeling mellom kommunene for 2015. Vi har fordelt 4 000 000 kroner i første omgang. Resten holdes tilbake, slik at de kommunene som først disponer sine tildelte midler kan melde om ytterligere behov, og få tildelt ekstra midler. Fordelingen mellom kommunene er gjort ut fra tall for fulldyrka areal, der korn- og grønnsak/potetareal er gitt dobbel vekt.

Erfaringene fra 2013 og 2014 tilsier at det er kommuner som ikke bruker sin tildelte ramme, mens andre kommuner har behov langt utover tildelt ramme. Derfor vil vi vurdere og omfordele udisponerte midler per 1. september. Vi forventer at kommunene bidrar til en slik aktivitetsfremmende forvaltning av midlene.

Bakgrunnsinformasjon: [Om tilskudd til drenering av jordbruksjord](#)

Kommunevis fordeling framgår av vedlegg 2.

8.5 Tilskudd til tiltak i beiteområder

Lag og foreninger og foretak som er berettiget til produksjonstilskudd og som ligger utenfor områder der det ligger til rette for samarbeid, kan søke om tilskudd til tiltak som skal legge til rette for best mulig utnytting av beite i utmark, redusere tap av dyr og fremme fellestiltak i beiteområder i utmark.

Fylkesmannen har i 2015 fastsatt søknadsfristen for lagene til 10. februar. Søknad sendes til kommunen på [eget skjema](#) der det er oppgitt hvilke vedlegg som skal følge søknaden.

Kommunene har frist til 28. februar med å sende søknaden med sin vurdering og tilråding til vedtak til Fylkesmannen. Hvis tiltaket berører reinbeiteinteresser, skal kommunen innhente uttalelse fra berørte reinbeitedistrikt.

Fristene kan bli endret i 2016.

9. Reindrift

Ansvaret for forvaltning av reindrift har Fylkesmannen i Nordland lagt til landbruks- og reindriftsavdelinga, ved seksjon for reindrift. Seksjon reindrift har kontorsted Fauske.

I LMDs embetsoppdrag til Fylkesmannen er bedre sikring av reindriftens arealer en av målsetningene. I dette ligger det oppgaver som bidrar til at reindriften kommer tidlig inn i kommunale og fylkeskommunale planprosesser. Det er kommunens ansvar å sikre at berørte reindriftsutøvere får mulighet til å medvirke i planprosessene.

I den kommunale planleggingen er reindriftens arealbrukskart et verktøy som kommunen skal legge til grunn i sin arealplanlegging. Oppdatert arealbrukskart er tilgjengelig på Nordlandsatlas.

Bakgrunnsinformasjon: [Nordlandsatlas - reindriftskart](#)

9.1 Reinbeitedistrikt

Reindriften er organisert i reinbeitedistrikter. I flere kommuner foregår det også grenseoverskridende reindrift. I Nordland omfatter dette 18 samebyer fra Norrbotten og Västerbotten som har barmarksbeite på norsk side. Den grenseoverskridende reindriften har etablerte rettigheter fra gammelt av og skal behandles som part på samme måte som reinbeitedistrikt i saker som berører dem.

Reinbeitedistrikt og sameby har et styre med en leder som skal kontaktes i arealsaker og andre saker der næringa er part. Reinbeitedistrikt og samebyer skal være høringspart i alle areal- og byggesaker som ligger innenfor reinbeiteområdetets grenser.

Hvert reinbeitedistrikt utarbeider også en distriktsplan. Denne planen inneholder opplysninger om virksomheten i distriktet som er nødvendig for den offentlige planleggingen.

Reinbeitedistriktene i Nordland holder for tida på med oppdatering av distriktsplaner. Disse legges fortløpende ut på Fylkesmannens nettside etter hvert som de blir ferdige. Reindriftsloven beskriver en del av reindriftenes rettigheter og plikter.

Bakgrunnsinformasjon: [Kontaktpersoner i reinbeitedistrikt og samebyer Reindriftsloven](#)

10. Dialog mellom landbruk og reindrift

Fylkesmannen registrerer at det kan oppstå konfliktsituasjoner mellom landbruk og reindrift i områder der rein kommer inn på innmark på vinteren og våren. Sammen med berørte kommuner har Fylkesmannen erfaring med å gjennomføre dialogmøter med partene. Dialogmøtene følges opp på lokalt nivå av kommunen sammen med representanter for landbruk og reindrift. Fylkesmannen erfarer at det er viktig å få i gang slik dialog og forventer at kommunen bidrar i prosessen.

Videre er det behov for at kommunen formidler informasjon om konfliktforebyggende tiltak. Det finnes en støtteordning på jordbruks- og reindriftsavtalen der det kan søkes om tilskudd til konfliktforebyggende tiltak i forholdet mellom reindrift og annen berørt part. For å søke om tilskudd fra denne ordningen forutsettes det at det er enighet mellom partene på lokalt nivå.

Bakgrunnsinformasjon: [Forskrift om tilskudd til konfliktforebyggende tiltak i forholdet mellom reindrift og annen berørt part](#)

11. Jordvern og arealforvaltning

2015 er FN-året for vern av matjord. Tap og ødeleggelse av jord er en av de største utfordringene vi står ovenfor globalt fordi grunnlaget for produksjon av mat, fiber og energi går ned.

Fylkesmannen arbeider med denne problemstillinga gjennom hovedmålene om bærekraftig landbruk og vern av dyrka jord. Vi har en egen strategisk plan for forvaltning av jordbruksareal i fylket: Jordvern i Nordland (2011-2020). Men det er først og fremst kommunene som gjennom sine arealplanprosesser må påse at matjorda ivaretas og ikke omdisponeres til andre gode formål.

I 2013 ble det omdisponert 419 daa dyrka jord i Nordland i følge kommunenes egen rapportering (KOSTRA), samt 124 daa dyrkbar jord. Dette er mer enn vår målsetning om maksimalt 400 daa omdisponert dyrka jord i Nordland pr år. Samtidig skal kommunene bidra til at vi når nasjonale mål om økt produksjon av mat (20 % produksjonsøkning). Det påligger derfor kommunene et ansvar for å arbeide med hvordan man når dette målet lokalt. Et svært viktig tiltak i så måte vil være å utpeke kjerneområder for landbruk kommunene, og særlig der de arronderingsmessig, klimamessig og jordkvalitetsmessig gir grunnlag for produksjonsøkning.

Kommunene blir hvert år bedt om å rapportere inn elektronisk hvilke tiltak kommunen utfører som kan knyttes til jordvernarbeid. Denne rapporteringen er frivillig og blir synliggjort i Fylkesmannens årlig, reviderte utgave av vår strategiske plan *Jordvern i Nordland*.

Bakgrunnsinformasjon: [Jordvern i Nordland](#)
[FNs temaside om jordvernåret \(FAO\)](#)
[Landbruk- og matdepartementets temaside om jordvern](#)

12. Klimautfordringene

Kommunene skal ha en klima- og energiplan, enten i kommuneplanen eller som en egen kommunedelplan. Både jord- og skogbruket har viktige roller i arbeidet mot klimaendringene. Fylkesmannen ber derfor om at utfordringer og tiltak innen landbruket beskrives og følges opp i kommunens klimaplan.

For skogbruket omfatter dette bl.a. økt CO₂-binding i skog, og tiltak som gir økt bruk av tre som byggemateriale og energikilde.

I kommunens klima- og energiplan er det bl.a. naturlig å sette fokus på god agronomi, tiltak som reduserer utslipp til luft fra husdyrgjødsel, samt økt bruk av bioenergi. I Nordland ligger forholdene også til rette for kjøttproduksjon som utnytter lokale utmarksbeiter og lokalt dyrket grovfôr i stedet for importert kraftfôr. Tiltak som kan redusere foretakenes bruk av fossilt brensel, f.eks. knyttet til transport av fôr og gjødsel er også viktige, både for klima og miljøet, i tillegg til økonomien til foretakene.

Fylkesmannen forvalter de fylkesvise midlene over *Klima og miljøprogrammet*. For 2015 har Nordland fått tildelt 500 000 kroner. Kommunene kan søke om midler for å gjennomføre informasjonstiltak på miljøområdet.

Bakgrunnsinformasjon: [Om de fylkesvise midlene 2015](#)

13. Økologisk landbruk

Det er en nasjonal målsetting at 15 % av landbruksareal og matforbruk skal være økologisk i 2020. Kommunen kan bidra til å oppnå de nasjonale målsettingene ved å informere landbruksforetak om mulighetene innen økologisk dyrking, samt vurdere om kommunen selv kan sette krav eller retningslinjer for økologisk matandel i sine virksomheter. Det pågår for tida et prosjekt i Nord-Norge i regi av TINE med mål om å øke den økologiske melkeproduksjonen i landsdelen. Det er derfor særlig aktuelt å bidra til at melkeproduksjonsgårder vurderer omlegging til økologisk produksjon. Dette gjelder spesielt for gårder med inntransport av økologisk melk til meieriet i Harstad.

14. Ordninger/forskrifter som opphører fra 2015

14.1 **Forskrift om erstatning ved tap av sau på beite (FOR 2004-07-21 nr 1129)**

I forbindelse med det siste jordbruksoppgjøret ble det vedtatt å avvike denne erstatningsordningen etter beitesesongene 2014.

14.2 **Forskrift om miljøplan (FOR-2003-01-05 nr 54)**

Formålet med miljøplan videreføres ved å innlemme krav om gjødslingsplan og sprøytejournal i forskrift om produksjonstilskudd, og at internkontrollen som dokumenterer forhold knyttet til jordbruksdrifta ivaretas gjennom KSL (Kvalitetssystemet i landbruket). Vilkår som tidligere var knyttet til miljøplan vil også bli tatt inn i ny forskrift for SMIL og i vilkårene for miljøtilskudd.

Fylkesmannen forventer at kommunene tar hensyn til dette når det gjennomføres foretakskontroller.

15. Regler for økonomistyring i staten

Reglene og bestemmelsene for økonomistyring i staten gjelder for forvaltningen av statlige tilskudd og for aktivitetene i statlige forvaltningsorganer og andre som har fått delebert forvaltningsmyndighet, deriblant kommunene. Formålet er å sikre at statlige midler brukes i samsvar med Stortingets forutsetninger, at mål og resultatkrav oppnås og at midlene brukes effektivt. Det er viktig at tilfredsstillende rutiner utarbeides og vedlikeholdes jf § 14 i regler for økonomistyring og pkt 6.3.8 i bestemmelsene om økonomistyring i staten.

Bakgrunnsinformasjon: Les mer om økonomistyring [her](#)

16. Planlagte arrangementer 2015

Som det framgår av vedlegg 4 har Fylkesmannen i Nordland flere planlagte arrangementer på landbruksområdet i 2015. De fleste arrangementene har kommunene som direkte målgruppe, mens andre arrangementer har andre aktører som hovedmålgruppe. Listen er ikke uttømmende, det kan komme flere arrangementer utover året.

Fylkesmannen forventer at kommunene bidrar til å rekruttere deltagere til de arrangementene som har gårdbrukere og eiere av landbrukseiendommer som målgruppe.

Sluttkommentar

Vi håper at årets forventningsbrev til kommunene vil være et nyttig arbeidsdokument for kommunalt ansatte, både på ledelses- og saksbehandlernivå.

Gi oss gjerne tilbakemeldinger med tanke på forbedringer av neste års dokument.

Med hilsen

Monica Andreassen Iveland (e.f.)
landbruks- og reindriftsdirektør

John Kosmo
seksjonsleder

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

Kopi:	Postboks 8140	0033 Oslo	postmottak@landbruksdirektoratet.no
Landbruksdirektoratet			
Landbruksdirektoratet	Postboks 1104	9504 Alta	alta@landbruksdirektoratet.no

Vedlegg:

Vedlegg 1	Kommunevis fordeling av midler til Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) og Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK) 2015
Vedlegg 2	Kommunevis fordeling av midler til drenering av jordbruksjord 2015
Vedlegg 3	Retningslinjer for kommunenes forvaltning av midler til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)
Vedlegg 4	Retningslinjer for kommunenes forvaltning av midler til nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK)
Vedlegg 5	Planlagte arrangementer i 2015

Vedlegg 1 - Forventninger til kommunes forvaltning på landbruks- og reindriftsområdet i 2015 –
vår ref 2014/7779

Kommunevis fordeling av midler til Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) og Nærings- og miljøtiltak i skogbruket (NMSK) 2015

Kommune	Kommune-nummer	Fordeling SMIL 2015	Fordeling NMSK 2015
Bodø	1804	340 000	150 000
Ofoten	05-52-53-54	260 000	130 000
Bindal	1811	100 000	230 000
Sømna	1812	260 000	80 000
Brønnøy	1813	240 000	250 000
Vega	1815	360 000	0
Vevelstad	1816	90 000	0
Alstahaug	1820	200 000	0
Leirfjord	1822	30 000	50 000
Vefsn	1824	260 000	530 000
Grane	1825	150 000	270 000
Hattfjelldal	1826	200 000	310 000
Dønna/Herøy	1827/1818	240 000	30 000
Nesna	1828	140 000	70 000
Hemnes	1832	340 000	330 000
Rana	1833	130 000	270 000
Lurøy/Træna	1834/1835	80 000	30 000
Rødøy	1836	30 000	20 000
Meløy	1837	0	150 000
Gildeskål	1838	110 000	200 000
Beiarn	1839	120 000	90 000
Saltdal	1840	200 000	200 000
Fauske	1841	150 000	100 000
Sørfold	1845	200 000	100 000
Nord Salten	48-49-50	355 000	190 000
LO-Vest	59-60-65-66-67-68-51-70-71-84	750 000	290 000
Røst	1856	70 000	0
	Sum	5 405 000	4 070 000

Vedlegg 2 - Forventninger til kommunes forvaltning på landbruks- og reindriftsområdet i 2015. –
vår ref 2014/7779

Kommunevis fordeling av midler til drenering av jordbruksjord 2015

Kommune	Kommunenummer	Kr
Bodø/Røst	1804-1856	191 000
Narvik/Ballangen	1805-1854	102 000
Bindal	1811	82 000
Sømna	1812	271 000
Brønnøy	1813	203 000
Vega	1815	103 000
Vevelstad	1816	56 000
Herøy	1818	28 000
Alstahaug	1820	178 000
Leirfjord	1822	144 000
Vefsn	1824	232 000
Grane	1825	69 000
Hattfjelldal	1826	140 000
Dønna	1827	103 000
Nesna	1828	87 000
Hemnes	1832	162 000
Rana	1833	188 000
Lurøy/Træna	1834-1835	48 000
Rødøy	1836	50 000
Meløy	1837	117 000
Gildeskål	1838	46 000
Beiarn	1839	77 000
Saltdal	1840	71 000
Fauske	1841	112 000
Sørfold	1845	15 000
Nord-Salten	48-49-50	245 000
Lødingen	1851	26 000
Tjeldsund/Evenes	1852-1853	78 000
Flakstad	1859	21 000
Vestvågøy	1860	215 000
Vågan	1865	50 000
Hadsel	1866	120 000
Bø	1867	70 000
Øksnes	1868	30 000
Sortland	1870	150 000
Andøy	1871	120 000
Sum		4 000 000

Frister:

1 september	Fylkesmannen vil vurdere omfordeling mellom kommunene av udisponerte midler
6. november	Siste frist for innsending av vedtak for registrering i fagsystemet.

Kontaktpersoner:

	Åsa Hellem	fmnoahe@fylkesmannen.no	75 54 78 83
Registrering av vedtak	Turid Sørås	fmnotso@fylkesmannen.no	75 54 78 54

Innsending av søknader for registrering i fagsystemet:

Kommunen skal sende oss kopi av kommunens vedtak og kopi av søknadsskjema. Vi trenger ingen øvrige dokumenter for vår registrering i fagsystemet.

Kommunens «kvittering» for at sakene er registrert i fagsystemene er mottak av saldokort fra oss. Kommunen må derfor kontrollere at saldokortet mottatt for alle saker og at saldokortene er i samsvar med kommunens vedtak.

Kopi av vedtak kan sendes på e-post til fmnopost@fylkesmannen.no eller per vanlig post til fylkesmannen. Vi har erfart at noen sender sakene både til postmottak og til saksbehandler. Vi ber om at det ikke blir gjort, fordi det lett kan føre til dobbeltregistrering.

Det er kommunene som har arkiveringsplikt for sakene. (Vi arkiverer ikke disse sakene).

Det er viktig at vedtakene sendes oss fortløpende for registrering i fagsystemet.

Vedlegg 3 - Forventninger til kommunes forvaltning på landbruks- og reindriftsområdet i 2015. – vår ref. 2014/7779

Retningslinjer for kommunenes forvaltning av midler til spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) i 2015

1. Tiltaksstrategiene for kulturlandskap og miljø

Kommunene sine strategier for kulturlandskap og miljø danner en viktig del av grunnlaget for den videre forvaltningen av SMIL-midlene.

2. Endringer i forskrift og rundskriv

I jordbruksoppgjøret og den etterfølgende stortingsbehandlingen er det i 2014 vedtatt endringer i SMIL-ordningen. Den viktigste endringen er at søker må være berettiget produksjonstilskudd for å kunne få tilskudd. Dette betyr at søker må tilfredsstillende grunnvilkårene i PT-forskriften. Endringsforskrift ble vedtatt 16.02.2015.

- ✓ [Forskrift om endring i forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket](#)
- ✓ [FOR 2004-02-04 nr. 48 Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket](#)
- ✓ Rundskriv nr. 07/2005: [Forvaltning av forskrift om spesielle miljøtiltak i jordbruket](#)

Landbruksdirektoratet arbeider med nytt rundskriv og søknadskjema. Inntil nytt søknadsskjema foreligger skal eksisterende skjema brukes. Vi vil informere kommunene så snart nytt rundskriv og søknadsskjema foreligger.

3. Forholdet til Regionalt miljøprogram (RMP)

RMP slår fast at bruken av SMIL-midlene skal støtte opp om de strategiske satsingsområdene i RMP:

- Hindre gjengroing av prioriterte områder
- Motvirke tap av biologisk mangfold og kulturminner
- Redusere klimautslipp og forurensing
- Ivareta kulturlandskapet som ressurs for næringsutvikling, helse og trivsel

Bruken av SMIL-midlene skal også om mulig sees i sammenheng med miljøtilskudd, slik at investeringene kan ivaretas gjennom årlig skjøtsel.

- ✓ RMP: [Regionalt miljøprogram for jordbruket i Nordland](#)

4. Samarbeid med kulturminneforvaltningen

RMP forutsetter at kommunene sender kopi av alle SMIL-søknader til kulturminneforvaltningen i fylkeskommunen og til Sametinget, slik at de før vedtak fattes kan uttale seg om eventuelle kulturminneverdier som berøres, og sikre at lov om kulturminner følges.

- ✓ Nordland fylkeskommune v/ Kulturminner i Nordland: post@nfk.no
- ✓ Sametinget v/ Avdeling for kulturminner: samediggi@samediggi.no

5. SMIL-tiltak som berører reindriftsinteressene

Kommunen bør videre underrette tilskuddsmottaker og tiltakshaver om at det må søkes tillatelse til tiltaket etter pbl. der hvor dette er nødvendig, og at reinbeitedistriktet må varsles ihht. rdl. § 63, 2.ledd i andre saker der tiltaket kan berøre reindriftsinteressene.

- ✓ [Kontaktpersoner i reinbeitedistrikt og samebyer](#)

6. Den økonomiske rammen

Den tildelte rammen for 2015 framkommer av eget vedlegg til *Forventninger til kommunenes forvaltning på landbruks- og reindriftsområdet i 2015*. Kommunen har ansvaret for at det ikke innvilges tilskudd utover den tildelte rammen for SMIL. Det er ikke adgang til å overføre midler mellom de to rammene for SMIL og nærings- og miljøtilskudd i skogbruket (NMSK).

7. Saksbehandlingen

7.1 Regler for økonomistyring i staten:

Forvaltningen av SMIL skal skje i samsvar med reglene for økonomistyring i staten. Jfr. punkt 15 i forventningsbrevet.

7.2 Vedtak:

I alle SMIL-saker skal det fattes enkeltvedtak i samsvar med forvaltningslovens bestemmelser. Fylkesmannen ber samtidig om at kommunen knytter begrunnelsen i vedtakene opp mot konkrete prioriteringer i de lokale tiltaksstrategiene for kulturlandskap og miljø.

7.3 Tilskuddsbrev:

I Regelverk for økonomistyring i staten er det gitt nærmere bestemmelser om forvaltning av tilskuddsordninger. Her heter det bla.: «*Tilsagn om tilskuddsbeløp på grunnlag av innvilget søknad skal bekreftes med et tilskuddsbrev.*»

7.4 Oppfølging av saker med utgått arbeidsfrist:

Et høyt antall saker med utgått arbeidsfrist vil kunne påvirke neste års ramme både for kommunene og for Nordland som helhet. Kommunene må derfor kontinuerlig følge opp disse sakene, og vurdere om tilsagn skal inndras, eller om arbeidsfristen skal endres.

Midler som inndras i løpet av året vil automatisk bli tilbakeført til den enkelte kommunen sin ramme. Kommunene må selv holde oversikt over hvor mye midler som inndras og som dermed kan disponeres til nye saker. Kommunene kan ikke overføre udisponerte midler fra ett år til et annet. Slike midler vil bli lagt til den felles rammen for neste år.

8. Kontroll

Når kommunen gir tilsagn om tilskudd, må det i tilsagnet samtidig tas forbehold om at kommunen, Fylkesmannen eller Riksrevisjonen kan kreve nødvendige opplysninger og kontrollere at bruken av tilskuddet har skjedd i tråd med forutsetningene. For øvrig gjelder krav i forskrifter og Regelverk for økonomistyring i staten.

For SMIL-midlene må det framgå av kommunens årlige rapportering til Fylkesmannen hvordan kommunen har gjennomført nødvendige kontrolltiltak og resultatet av kontrolltiltakene.

Fylkesmannen vil i sin forvaltningskontroll bl.a. føre tilsyn med at kommunene oppfyller kravene til foretakskontroll.

9. Rapportering

Bruken av SMIL-midlene rapporteres på skjema som kommunen i god tid før rapporteringsfristen mottar fra Fylkesmannen. Som tidligere år vil denne rapporteringen bl.a. omfatte:

- ✓ Oppsummering av bruken av tildelte midler sett i forhold til de mål og prioriteringer som er gjort i kommunenes tiltaksstrategier for kulturlandskap og miljø, og i forhold til formålet med SMIL-midlene slik det er beskrevet i forskriften.
- ✓ Kontrollomfang, kontrollmetode og resultater fra kontrollen.

I tillegg skal kommunen på bakgrunn av prioriteringene som er gjort i de lokale tiltaksstrategiene melde inn behov for midler for 2016.

Kommunenes rapportering er viktig for Fylkesmannens årlige rapportering til Landbruksdirektoratet og for neste års tildeling av SMIL-midler til kommunene.

10. Innsending av vedtak

Så snart kommunen har fattet vedtak i SMIL-saker skal kopi av vedtak og søknadsskjema sendes til oss for registrering i fagsystemet SATURN. Vi ber om at kopiene av sakene sendes direkte til vårt kontor i Mosjøen

Adresse: Fylkesmannen i Nordland, Postboks 53, 8651 Mosjøen.
eller per e-post til fmnopost@fylkesmannen.no

Kommunene får tilsendt saldokort etter at vi har registrert sakene i fagsystemet. Saldokortet er kommunens «kvittering» på at saken er registrert og kommunen må kontrollere at saldokortet er riktig i forhold til kommunenes vedtak.

Alle rubrikker i søknadsskjemaet må være utfylt. Vi erfarer at mange unnlater å fylle ut alle opplysninger og da får vi ikke registrert sakene.

11. Frister i 2015

30. oktober	Frist for rapportering av bruken av midlene for 2015 og innmelding av behov for midler for 2016
6. november	Siste frist for innsending av SMIL-vedtak, med nødvendig dokumentasjon, for registrering i fagsystemet

12. Kontaktpersoner hos Fylkesmannen

SMIL	Åsa Hellems	fmnoahe@fylkesmannen.no	75 54 78 83
	Arne Farup	fmnoafa@fylkesmannen.no	75 54 78 41
SMIL- registrering	Berit Myrvang	fmnobmy@fylkesmannen.no	75 54 78 80

Vedlegg 4 - Forventninger til kommunes forvaltning på landbruks- og reindriftsområdet i 2015. –
vår ref 2014/7779

Retningslinjer for kommunenes forvaltning av midler til nærings og miljøtiltak i skogbruket (NMSK) i 2015

1. Tiltaksstrategiene for NMSK

Kommunens egen tiltaksstrategi er en viktig del av grunnlaget for forvaltningen av NMSK-midlene.

2. Gjeldende forskrift og rundskriv

Forvaltningen av NMSK-midlene skal skje innenfor rammene av NMSK-forskriften.

- ✓ [Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket](#)

NMSK-midlene som forvaltes av kommunene omfatter følgende tiltak:

- Tilskudd til planting, markberedning, ungsogspleie, tynning med mer
- Tilskudd til skjøtsel av skog i kantsoner og i sammenheng med kulturminner
- Tilskudd til miljøtiltak i skog
- Tilskudd til andre tiltak og prosjekter som bidrar til å utvikle skogbruket i en kommune eller region, når tiltaket ikke dekkes av andre etablerte tilskuddsordninger i landbruket. Aktuelle tiltak er prosjekter for økt aktivitet og ressursutnyttelse i og fra skogen.

3. Saksbehandlingen

Regler for økonomistyring i staten:

Forvaltningen av NMSK-midlene skal skje i samsvar med reglene for økonomistyring i staten, jfr. forventningsbrevet til kommunene.

Vedtak og tilskuddsbrev:

I alle NMSK-saker skal det fattes enkeltvedtak i samsvar med forvaltningslovens bestemmelser.

For saker som blir anvist gjennom fagsystemet Webskas vil «Kvittering for behandlet refusjonskrav» betraktes som dokumentasjon på kommunens vedtak. Dette skrives ut fra systemet og sendes søker.

For andre tiltak, f.eks. prosjekter som får NMSK-midler eller der kommunen avslår en søknad, må kommunen selv skrive vedtaksbrev.

I Regelverk for økonomistyring i staten er det gitt nærmere bestemmelser om forvaltning av tilskuddsordninger. Her heter det bla.: «*Tilsagn om tilskuddsbeløp på grunnlag av innvilget søknad skal bekreftes med et tilskuddsbrev.*»

For andre tiltak, f.eks. prosjekter som får NMSK-midler, må kommunen selv lage og sende ut tilskuddsbrev.

4. Kontroll

Minimum 10 % av tiltakene som får NMSK-tilskudd skal kontrolleres i felt. Dette skal kommunen bekrefte i Webskas når det gjøres anvisning av tilskudd. Når detaljer registreres for anvisningen skal det krysses av for «Kontroll utført» hvis det er tilfellet.

I kommunens årlige rapportering til Fylkesmannen skal det gis en kort oppsummering av grunnlaget for utvelgelse av tiltak som kontrolleres, og hvilke resultater kontrollene har avdekket.

Fylkesmannen vil i sin forvaltningskontroll bl.a. føre tilsyn med at kommunene oppfyller kravene til foretakskontroll.

5. Rapportering

Bruken av NMSK-midlene rapporteres på skjema som kommunen i god tid før rapporteringsfristen mottar fra Fylkesmannen. Som tidligere år skal denne rapporteringen bl.a. omfatte:

- ✓ Oppsummering av bruken av tildelte midler sett i forhold til de mål og prioriteringer som er gjort i kommunenes tiltaksstrategier for kulturlandskap og miljø, og i forhold til formålet med NMSK-midlene slik det er beskrevet i forskriften.
- ✓ Kontrollomfang, kontrollmetode og resultater fra kontrollen.

I tillegg skal kommunen på bakgrunn av prioriteringene som er gjort i de lokale tiltaksstrategiene melde inn behov for midler for 2016.

Kommunenes rapportering er viktig for Fylkesmannens årlige rapportering til SLF og for neste års tildeling av NMSK-midler til kommunene.

6. Frister i 2015

30. oktober	Frist for rapportering av bruken av midlene for 2015 og innmelding av behov for midler for 2016
20. november	Siste frist for innsending av NMSK-vedtak, med nødvendig dokumentasjon for utbetaling for 2015

7. Kontaktpersoner hos Fylkesmannen:

NMSK	Gunnar Nygaard	fmnogny@fylkesmannen.no	75 54 78 81
	Andreas Sletten	fmnoasl@fylkesmannen.no	75 54 78 41
	David Johann	fmnodjo@fylkesmannen.no	75 53 16 42

Planlagte arrangementer 2015

Dato	Sted	Tema	Målgruppe	Kontaktperson
19. – 21. april	Vesterålen	Gårdsdrivordninga	Gårdbrukere og eiere av landbrukseiendommer Vi ønsker hjelp fra kommunene til rekruttering av deltakere	Hanne Sofie Trager Påmelding her
22. – 24. mars	Vesterålen	Gårdsdrivordninga	Gårdbrukere og eiere av landbrukseiendommer Vi ønsker hjelp fra kommunene til rekruttering av deltakere	Hanne Sofie Trager Påmelding her
April/Mai	Bodø	Seminar om markedskanaler for lokalmat	Etablerte lokalmatprodusenter og de som vurderer å starte opp med lokalmatproduksjon	Ingvill Bang
medio april	Sør-Helgeland	Aksjonsdag bioenergi	Skogeiere, bønder, kraftselskaper, skogentreprenører, andre interesserte i bioenergi	David Johann
3. - 4- juni Lunsj - lunsj	Saltstraumen	Fagdag innovasjon og bygdemobilisering	Ansatte i kommunene, landbruk og næring, andre som jobber med landbruksbasert næringsutvikling, som næringssselskap og prosjekter med bolystprofil etc.	Alf Thynes
Uke 24	Helgelandsky sten	AR-5 ajourføring	Ansette i kommunene landbruk	Geir Sund
Tirsdag 16. juni i uke 25	Bodø	Fagdag: RMP, Produksjonstilskudd og kontroll	Ansette i kommunene landbruk	Regie Sjø
Onsdag 17. juni i uke 25	Mosjøen	Fagdag: RMP, Produksjonstilskudd og kontroll	Ansette i kommunene landbruk	Regie Sjø
31. august – 4. september	Sveits	Studietur Grønt reiseliv	Gårdbrukere og eiere av landbrukseiendommer Vi ønsker hjelp fra kommunene til rekruttering av deltakere	Hanne Sofie Trager
Medio mars 2016		Avslutningskonferanse prosjekt Grønt reiseliv og Matopplevelser Nordland	Gårdbrukere og eiere av landbrukseiendommer Vi ønsker hjelp fra kommunene til rekruttering av deltakere	Hanne Sofie Trager
oktober		«Inspirasjonsdag for deg som ønsker å bli en lokalmatprodusent»	Gårdbrukere som vurderer å starte opp med lokalmatproduksjon	Ingvill Bang